

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет будівельний
Кафедра архітектури та інженерних вишукувань

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

ОК 18 Дизайн архітектурного середовища

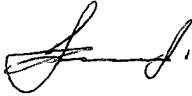
Реалізується в межах освітньої програми

Архітектура та містобудування

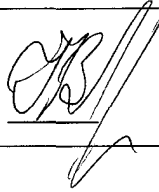
за спеціальністю 191 Архітектура та містобудування.

на першому рівні вищої освіти.

Розробник:

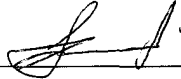

Бородай Д.С., доцент, кандидат архітектури

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри архітектури та інжене- рних вишукувань	протокол від <u>25.06.2021</u> № <u>15</u> .
	Завідувач кафедри Височин І.А.

Погоджено:

Гарант освітньої програми

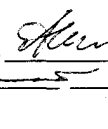
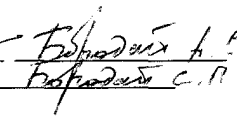
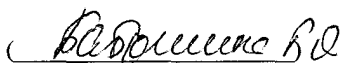
Бородай Д.С.

Декан факультету, де реалізується освітня програма

Циганенко Л.А.

Рецензія на робочу програму надана

  Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

Зареєстровано в електронній базі: дата:

20.07.

2021 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	ОК 18 Дизайн архітектурного середовища		
2.	Факультет/кафедра	Будівельний факультет, кафедра архітектури та інженерних вишуквань		
3.	Статус ОК	Обов'язковий компонент		
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	Освітньо-професійна програма «Архітектура та містобудування» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 191 «Архітектура та містобудування» кваліфікація: бакалавр архітектури.		
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)			
6.	Рівень НРК	6 рівень		
7.	Семестр та тривалість вивчення	Денне – 7 семестр, 15 тижнів		
8.	Кількість кредитів ЄКТС	Денне – 3		
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття) Денна		
		Лекційні 14	Практичні /семінарські 30	Лабораторні - 46
10.	Мова навчання	українська		
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	к. арх., доцент Бородай Дмитро Сергійович ст. викладач Бородай Яна Олегівна		
10.1	Контактна інформація	кабінет 431e; т. +380503074270; dimaboroday@gmail.com т. +38994855814; yana_voloshina91@ukr.net		
12.	Загальний опис освітнього компонента	Освітній компонент «Дизайн архітектурного середовища» є складовою підготовки бакалавра архітектора, спрямований на розвиток композиційної свідомості, визволення від стереотипів, вміння вибору оптимального рішення у сфері середовищного дизайну. Освітній компонент окреслює теоретичні засади становлення дизайну архітектурного середовища, визначає специфіку роботи дизайнера на різних рівнях формоутворення штучного простору, висвітлює основні аспекти художнього моделювання елементів ландшафту й інтер'єру.		
13.	Мета освітнього компонента	Ознайомлення студентів з основами комплексного проектування архітектурного середовища життєдіяльності людини та визначення шляхів і можливостей гуманізації оточуючого людину предметно-просторового середовища необхідними знаннями з різних галузей архітектурної науки і дизайну на всіх етапах проектного процесу.		
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	1. Освітній компонент базується на знаннях з таких освітніх компонентів як: Об'ємно-просторова композиція, Архітектурна композиція, Архітектурне проектування, Ландшафтна архітектура. 2. Освітній компонент є основою для таких освітніх компонентів як: Основи містобудування		

15.	Політика академічної доброчесності	Дотримання академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право; надання достовірної інформації про результати власної навчальної або наукової діяльності. Порушенням академічної доброчесності при вивченні ОК «Дизайн архітектурного середовища» вважаються : академічний плагіат, академічне шахрайство (списування, обман, видавання чимось виконаної роботи за власну), використання електронних пристроїв під час підсумкового контролю знань За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: Академічний плагіат – оцінка 0 , повторне виконання завдання. Академічне шахрайство – анулювання отриманих балів; повторне проходження оцінювання повторне виконання не самостійно виконаної роботи; Використання електронних пристроїв під час підсумкового контролю знань – відсторонення від виконання роботи, оцінка 0, повторне проходження підсумкового контролю
16.	Посилання на курс у системі Moodle	

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде ...	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП) ¹					Як оцінюється РНД
	РН ₀₁	РН ₀₇	РН ₀₉	РН ₁₃	РН ₁₄	
ДРН 1. Здатен вміти аналізувати середовищні об'єкти, розуміти теоретичні засади формоутворення в галузі дизайну архітектурного середовища.	+				+	Індивідуальні творчі практичні завдання, підсумкова творча робота, залік
ДРН 2. Здатен вміти використовувати теоретичні знання в галузі дизайну архітектурного середовища в процесі архітектурно-дизайнерського проектування.	+	+		+	+	Індивідуальні творчі практичні завдання, підсумкова творча робота, залік
ДРН 3. Здатен самостійно вирішувати задачі комплексного підходу при проектуванні архітектурного середовища в цілому та об'єктів які його формують зокрема.		+	+		+	Індивідуальні творчі практичні завдання, підсумкова творча робота, залік
ДРН 4. Здатен вирішувати композиційні завдання в галузі дизайну архітектурного середовища при проектуванні середовищних об'єктів різних ієрархічних рівнів.		+	+	+	+	Індивідуальні творчі практичні завдання, підсумкова творча робота, залік

¹Має відповідати Матриці забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми, зазначається для обов'язкових освітніх компонентів ОП I та II рівня, для усіх (обов'язкових та вибіркових ОК) ОП III

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу				Рекомендована література ²
	Аудиторна робота дена			Самостійна робота	
	Лк	П.з / семін. з	Лаб. з.		
Тема 1. <i>Вступ до курсу дизайн архітектурного середовища.</i> - Загальнотеоретичні відомості в галузі дизайну середовища; - Роль архітектури, містобудування і мистецтва в суспільній культурі; - Сутність поняття дизайну архітектурного середовища. - Архітектурна тема «Місто моєї мрії»	2	4	-	6	1, 2, 3, 9, 11, 16
Тема 2. <i>Витоки дизайну архітектурного середовища в культурі формування штучного довкілля.</i> - Історичні передумови зародження дизайну наприкінці XIX ст; - Стильові напрями в індустріальному формоутворенні кінця XIX ст.; - Перші теорії дизайну в кінці XIX століття; - Архітектурна тема «Слово-образ» як зовнішня реклама закладу обслуговування (торгового центру, ресторану, тощо).	2	4	-	6	2, 3, 6, 9, 11
Тема 3. <i>Сучасний етап розвитку дизайну архітектурного середовища.</i> - Модерн, пошук нового архітектурного стилю; - Зародження функціоналізму в США; - Перші ідеї функціоналізму в Європі, німецький Веркбунд; - Нові дизайнерські школи Європи; - Архітектурна тема «Фірмовий знак», як логотип організації в зовнішній рекламі.	2	4	-	6	2, 3, 6, 9, 11
Тема 4. <i>Становлення дизайну архітектурного середовища, як самостійної галузі архітектурного проектування.</i> - Провідні види сучасного дизайну; - Сутність поняття дизайну архітектурного середовища; - Основні завдання дизайну архітектурного середовища;	2	4	-	6	2-4, 6, 9-11, 14, 16

²Конкретне джерело із основної чи додатково рекомендованої літератури

- Основні напрями дизайну архітектурного середовища; - Архітектурна тема «Мала архітектурна форма (в'їзний знак, альтанка, зупинка громадського транспорту)».					
Тема 5. <i>Передумови і засади проектування архітектурного середовища.</i> - Дизайн середовища, як особливий вид проектної творчості; - Комплексне формування міського середовища; - Архітектурна тема «Інтер'єр в єдиному стилі».	2	4	-	6	1-4, 9, 10, 11, 13, 16,18
- Тема 6. <i>Основи комплексного проектування архітектурного середовища.</i> - Принципи дизайну архітектурного середовища; - Основні підходи в дизайні архітектурного середовища; - Архітектурна тема «Індивідуальний житловий будинок в єдиному стилі, як елемент міського середовища».	2	4	-	6	1-3, 5, 8-11, 14, 16
Тема 7. <i>Засоби дизайну архітектурного середовища.</i> - Композиція в дизайні архітектурного середовища; - Особливості вирішення композиційних задач в галузі дизайну архітектурного середовища; - Структурні елементи середовищної композиції; - Засоби формування композиції в дизайні архітектурного середовища. - Підсумкова робота «Комплексна архітектурна задача в галузі дизайну архітектурного середовища» .	2	6	-	10	1-5, 7-11, 12, 13, 15, 17, 18
Всього	14	30	-	46	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять</u> , консультацій)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин
ДРН 1. Здатен вміти аналізувати середовищні об'єкти, розумі-	<i>Словесні методи</i> – пов'язані із ознайомленням з теоретичним матеріалом за допомогою лекцій та наочною демонстрацією з використанням мульти-	10	Робота з методичними вказівками, підручниками, навчальними по-	10

ти теоретичні засади формування в галузі дизайну архітектурного середовища.	медійних технологій. <i>Практичні методи</i> – виконання індивідуальних творчих завдань з використанням архітектурної (комп'ютерної) графіки, використання ZOOM під час змішаної форми навчання.		сібниками, виконання індивідуальних творчих завдань.	
ДРН 2. Здатен вміти використовувати теоретичні знання в галузі дизайну архітектурного середовища в процесі архітектурно-дизайнерського проектування.	<i>Словесні методи</i> – пов'язані із ознайомленням з теоретичним матеріалом за допомогою лекцій та наочною демонстрацією з використанням медійних технологій. <i>Практичні методи</i> – виконання індивідуальних творчих завдань з використанням архітектурної (комп'ютерної) графіки, використання ZOOM під час змішаної форми навчання.	10	Робота з методичними вказівками, підручниками, навчальними посібниками, виконання індивідуальних творчих завдань.	10
ДРН 3. Здатен самостійно вирішувати задачі комплексного підходу при проектуванні архітектурного середовища в цілому та об'єктів які його формують зокрема.	<i>Практичні методи</i> – виконання індивідуальних творчих завдань з використанням архітектурної (комп'ютерної) графіки, використання ZOOM під час змішаної форми навчання.	10	Робота з методичними вказівками, підручниками, навчальними посібниками, виконання індивідуальних творчих завдань.	10
ДРН 4. Здатен вирішувати композиційні завдання в галузі дизайну архітектурного середовища при проектуванні середовищних об'єктів різних ієрархічних рівнів.	<i>Практичні методи</i> – виконання індивідуальних творчих завдань з використанням архітектурної (комп'ютерної) графіки, використання ZOOM під час змішаної форми навчання.	14	Робота з методичними вказівками, підручниками, навчальними посібниками, виконання індивідуальних творчих завдань.	16

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Діагностичне оцінювання (зазначається за потреби)

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Проміжне тестування на перевірку теоретичного матеріалу (тести множинного вибору)	15 балів /15%	відповідно до графіка навча-

			льного процесу
2.	Індивідуальні творчі завдання після закінчення кожної теми	60 балів / 60%	Після закінчення кожної теми
3.	Підсумкова творча графічна робота	25 балів / 25%	До 14 -15 тижня

5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Проміжне тестування на перевірку теоретичного матеріалу (тести множинного вибору)	< 5 балів < 50% правильних відповідей	6-9 балів 50-75% правильних відповідей	9-12 балів 75-90% правильних відповідей.	13 -15 балів 90-100% правильних відповідей
Індивідуальні творчі завдання після закінчення кожної теми (6 завдань)	<5балів Творча робота не відповідає поставленому завданню, виконано на дуже низькому рівні.	5- 7 балів Творча робота відповідає завданню, виконана на достатньому рівні, має суттєві не доопрацювання	7-8 балів Творча робота виконана на достатньо високому рівні, має незначні не доопрацювання	9-10 балів Творча робота виконана на високому рівні
Підсумкова творча графічна робота	< 13 балів Підсумкова творча робота не відповідає поставленому завданню, виконано на дуже низькому рівні.	13-17 балів Підсумкова творча робота відповідає завданню, виконана на достатньому рівні, має суттєві не доопрацювання	18-22 балів Підсумкова творча робота відповідає завданню, виконана на достатньо високому рівні, має незначні не доопрацювання	22 -25 балів Підсумкова творча робота виконана на високому рівні

5.3. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1.	Усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над практичними завданнями	Кожне практичне заняття
2.	Усний зворотний зв'язок на виконання підсумкової творчої роботи	В період виконання підсумкової роботи

Самооцінювання може використовуватися як елемент сумативного оцінювання, так і формативного оцінювання.

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

1. Бархин Г.Г. Методика архитектурного проектирования. – М.: Стройиздат, 2002 г. – 224 с.
2. Бородай Д.С. Дизайн архітектурного середовища. Курс лекцій для студентів 4 курсу денної форми навчання спеціальності 191 «Архітектура та містобудування». – Суми: СНАУ, 2019. – 34 с.
3. Даниленко В.Я. Основы дизайна: Навчальний посібник. – К. Ін-т змісту і методів навчання, 1996. – 92 с.
4. Дизайн. Иллюстрированный словарь-справочник / Г.Б. Миннервин, В.Т. Шимко, А. В. Ефимов и др.; подобщ. ред. Г.Б. Минневрина и В.Т. Шимко. – М.: Архитектура-С, 2004 – 288 с.
5. Лимонад М.Ю., Цыганов А.Н. Живые поля архитектуры / Международная академия энергоинформационных наук. – Обнинск: Титул, 1997. – 207.
6. Малік Т.В. Історія дизайну архітектурного середовища: Навч. посібник – К.:КНУБА, 2003. – 192 с.
7. Романенко Н.Г., Суржиков І.В., Іщенко Ю.П. Форма і колір – універсальні категорії творчості в дизайні / Теорія і практика матеріально-художньої культури: IV електронна наукова конференція. – Харків: ХДАДМ, 2003. - № 4 – С. 54-58.
8. Рунге В.Ф., Манусевич В.П. Эргономика в дизайне среды: Учеб. Пособие. – М.: Архитектура-С, 2007. – 328 с.
9. Тімохін В.О. Основы дизайна архитектурного середовища: Підручник/ Тімохін В.О., Шебек Н.М., Малік Т.В. та ін. – К.: КНУБА, 2010. – 400 с.
10. Шимко В.Т. Архитектурно-дизайнерское проектирование городской среды: Учебник. – М.: Архитектура-С, 2006, 384 с.
11. Шимко В. Т. Основы дизайна и средовое проектирование: Учеб. пособие. – М.: Архитектура-С, 2004. – 160 с.

6.2. Додаткові джерела

12. Бородай С.П., Бородай Д.С. Аспекти творчого процесу при створенні архітектурної композиції. Збірник наукових праць за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції для студентів і молодих учених «Архітектурний рисунок у контексті професійної освіти» / За ред. В.В. Ніколаєнка. – Полтава : ПолтНТУ, 2016. – С.90-95
13. Бородай Д.С., Бородай А.С., Бородай С.П., Бородай Я.О. Архітектурно-планувальні тенденції формування рекреаційних комплексів в позаміських зонах на прикладі Сумської області. Містобудування та територіальне планування: Наук.-техн. збірник / Головн. ред. М.М. Дьомін. – К., КНУБА, 2021. – Вип. 76. – С. 28-36.
14. Глазычев В.Л. Архитектура. Энциклопедия. – М.: ИПЦ «Дизайн. Информация, Картография»: ООО «Изд-во «Астраль»: ООО «Изд-во АСГ», 2002. – 672 с.
15. Лаптев О.О. Екологічна оптимізація біогеоцентричного покриття в сучасному урболандшафті. – К.: Будівельник, 1998. – 208 с.

16. Нестеренко О.И. Краткая энциклопедия дизайна. – М.: Молодая гвардия, 1994. – 315 с.
17. Сапрыкина Н.А. Основы динамического формообразования в архитектуре. – М.: Архитектура-С, 2005. – 311 с.
18. Штейнбах Х.Э. Еленский В.И. Психология жизненного пространства. – СПб.: Издательство Речь, 2004 г. – 239 с.